

Hieronder een verslag van een Lourdesbedevaart in 1967.

Het verslag is in de spelling, in het gebruik van hoofdletters en in alinea-indeling weergegeven zoals het is opgeschreven in een klein gelinieerd opschrijfboekje met harde bruine kaft. Alleen het gebruik van punten en komma's is voor de leesbaarheid op een aantal plaatsen aangepast. Tekst tussen [] is een aanvulling van de redacteur; punten tussen [] is een weglating van de redactie.

In het opschrijfboekje is verder een kofferlabel, een Asilelabel van de 3^e hall en het bedevaartspeldje bevestigd. Uit de kofferlabel blijkt dat het een mevrouw is, dat ze verbleef in het oude accueil Notre Dame op de zaal Paul, bed 24, dat ze werd vervoerd in het ambulancerijtuig B, bed 8 en dat ze in Lourdes per brancard vervoerd werd.

1967

Dinsdag 2 Mei s'avonds naar Roozendaal gereden. Cees en Jeanne me weggebracht. De trein vertrok 10 voor 9. Ik kreeg een heel smal bed één hoog. Het was donker. Tot de Franse grens niets geslapen. Af en toe wat ingedut. [Inmiddels was het 3 mei geworden] In Bordeau de trein een kwartier stil gestaan. S'morgens thee gehad en koffie. S'middags kop tomatensoep gehad. De laatste stad waar de trein stopte was Pau. Toen kon ik de prachtige bergen met witte sneeuw al zien. Na nog een half uur kwam Lourdes in zicht en zag ik voor de eerste keer de grot en de Kerken. Van het station gingen wij met bussen naar het Asile en het bed in. We kregen nog warm eten. Om 10 uur ging het licht uit en heb goed geslapen.

Donderdag 4 Mei Hemelvaartsdag

Om kwart voor 7 werden we gewekt, wassen en op brancard naar buiten, waar we ontbijt kregen. Het weer was prachtig. Om half 10 was de plechtige H.Mis met 7 Bisschoppen. Ook Mgr Zwartkruis was erbij. Het was in de ondergrondse Kerk waar het koud in was. Het was een indrukwekkende plechtigheid.

Na de Mis werden we weer naar het asile gereden en kregen buiten eten. Soep, patat en vlees, koffie met gebak na. Het smaakte goed.

Na het eten naar de Grot die ik voor de eerste keer zag.

Bij de grot werd gebeden in Duits, Engels, Hollands, Italiaans. Het was erg druk, daarna gingen we naar de Esplanade voor de Kerken. Het was fantastisch.

Toen was er processie en Ziekezegening; het was een indrukwekkende plechtigheid.

Na afloop kwam Mgr. Zwartkruis iedereen de hand geven, naast mij lag een jongen uit Wales Engeland.

Er kwam ook een processie binnen uit Engeland met een Kardinaal, ik zag ook nog de vroegere Kapelaan H[...], na de zegening werden we weer naar het Asile gereden, en konden weer buiten zitten en kregen koffie en een beetje brood, het was heerlijk buiten en heb er heerlijk van genoten. Ik ben tot het laatste buiten gebleven, daarna weer naar bed, we kregen ieder een kaars en het was lichtprocessie. Over de zaal en door de gangen.

Om half elf gaan slapen.

Vrijdag 5 Mei om 6 uur werden we al gewekt, wassen, om kwart voor 7 stonden we al buiten, kregen ontbijt en gingen daarna naar de Grot waar de H. Mis werd opgedragen door Mgr. Zwartkruis en een Bisschop uit Turijn. Tot half elf op de plaats gestaan waar Bernardet geknield heeft. Het was koud en regende een beetje. Weer naar het Asile gebracht en onder het afdak gezet. Om 11 uur middagen; is niet veel bijzonders: aardappelen, erwten, vlees.

Om 2 uur naar de Grot. Het was erg warm in de zon.

Daarna Sacramentsprocessie met zegening der zieken door Mgr. Zwartkruis.

Kap. H[...] gesproken. Hem s'middags 2 H. Missen besteld. Een groepsfoto gemaakt. Daarna naar binnen in het Asile voor koffie. Daarna lichtprocessie. Om half elf gaan slapen, behoorlijk geslapen.

Z

Zaterdag 6 Mei. Om 6 uur gewekt, om 7 uur buiten ontbijt, toen naar de Grot, H. Mis door Mgr. Zwartkruis. Daarna nog 2 H. Missen van een processie uit Marseille en nog een Italiaans. Toen om half elf terug naar het Assile, om 11 uur middageten, aardappels smaakte niet, gebakje met koffie na. Het is fijn weer, de omgeving is prachtig met de bergen. Om 2 uur is het buiten in de tuin Kruisweg. Daarna naar de Esplanade voor de Sacramentsprocessie.

Een grote groep Zwitsers waren erbij, het was heel mooi.

Na afloop weer naar het Asile, daarna koffiedrinken en we konden buiten blijven voor 's avonds naar de lichtprocessie te kijken. Duizende mensen trokken in de stoet mee en het Ave Maria galmde door de lucht.

Daarna naar bed, bijna heel de nacht niet geslapen. Op de zaal erg rumoerig geweest. Een vrouw is op de kamer bediend.

Zondag 7 Mei.

Met hoofdpijn opgestaan, om 8 uur naar buiten, ontbijt. Toen kwam ik tot de ontdekking dat mijn horloge op bed had laten liggen. Eerst werd het niet gevonden, toen een andere zuster gevraagd en die kwam er mee aan, ik was blij dat ik het weer terug had. Daarna naar de ondergrondse Kerk voor de H. Mis. Ik heb veel hoofdpijn gehad, na een tabletje is het weer beter geworden. Na de Mis weer terug naar het Asile, om 11 uur weer middageten; patat met vlees en soep, een gebakje met wijn. Na de middag hulde aan Maria. Toen weer naar de esplanade voor de Processie. Het is druk met aanvoer van zieken.

Er was een grote groep Malthezer ridders in mooie kleren. Ik ben naar het Asile gereden door een Dokter uit Marseille die erg belangstellend was en me Goed Luc wenste toen hij weg ging. Ik had gevraagd of ik in het bad mocht aan Dr Z[...], een heel aardige man, maar het mocht niet. Ik heb naast een Dokteres gestaan die al jaren ziek is en helemaal maar alleen en door een wonder kon ze alleen maar genezen. Daarna naar binnen, koffers gepakt en naar bed.

Maandag 8 Mei.

Om half zes gewekt, goed geslapen.

Alles klaar om naar huis te gaan. Om 7 uur stonden we al buiten, thee en brood. Het weer is prachtig. Voor de laatste maal naar de Grot. 3 H. Missen en afscheid genomen van Maria. Ik zag Harry L[...] en Anneke. Ze zijn teruggegaan mee naar het Asile en hebben nog een foto genomen.

Toen kwam Rector H[...] nog goedendag zeggen en z'n handtekening gegeven. Daarna voor de laatste maal warm eten. We staan buiten en wachtten op vertrek met de bus naar de trein. In de trein weer op de 1^e etage gelegen. Het was erg warm. Om 5 voor 4 zette de trein zich in beweging.

Toen we voorbij de Grot reden allemaal het Ave Maria gezongen. Dit was het laatste wat we van Lourdes zagen. Om 8 uur waren we in Bordeaux, om 9 uur was het donker en heb geslapen tot half zes, het begon toen weer licht te worden.[en was het 9 mei] Om 7 uur in Mons, 8 uur Halle, Vilvoorde kwart over 8, Mechelen half 9, Antwerpen (Oost) 10 voor 9. Roosendaal half 10.

De lange reis was voorbij, ik heb er erg van genoten.

Cees was met de auto op het perron om me af te halen.

We zijn naar Waspik gereden en hebben bij Vader gegeten.

Tot zover het verslag van deze pelgrim

Wat valt hier meer over te zeggen?

Ondergetekende weet hoe het er toen aan toe moet zijn gegaan omdat hij nog geen maand nadat deze mevrouw in Lourdes was, voor het eerst als vrijwilliger in de verpleging met een bedevaart meeinging.

Deze acceuilpelgrim reisde met de witte VNB-trein die volgens het geplande schema op 2 mei 1967 om 20.54 uur uit Roosendaal vertrok en de volgende dag om 13.52 in Lourdes aankwam; een reis van 17 uren.

Het ambulancerijtuig waar zij in verbleef tijdens de reis, was er nog een dat gebouwd was ten behoeve van het gewondentransport van de eerste wereldoorlog 1914-1918 met, zoals de pelgrim zelf ook opmerkt, hele smalle bedjes. Er waren in die ambulancerijtuigen drie rijen met bedden: tegen beide wanden aan een rij van twee hoog en in het midden een rij die geen verdieping had.

Drie treinen gingen er vanuit Nederland met een grote bedevaart als deze: de blauwe en de witte trein vanuit Roosendaal en de rode vanuit Nijmegen via Maastricht naar Frankrijk.

De witte trein was geheel gereserveerd voor het Asile. Gezien het feit dat deze pelgrim in het ambulancerijtuig B lag, is er zeker ook een ambulancerijtuig A geweest: twee ambulancerijtuigen dus in deze witte trein. Dat kwam vaker voor.

In de trein kreeg zij 's ochtends thee en koffie en 's middags soep. Voor de boterham bij het ontbijt en de lunch op de heenweg moest men toen zelf zorgen.

Bij aankomst in het Asile [opvanghuis, schuilplaats, asiel -wij gebruiken het woord nu voor dierenopvang, maar ook nog voor mensen zoals in het woord asielzoekerscentrum-], zo heette het acceuil, dat toen gevestigd was in wat nu gebouw Johannes Paulus II samen met het huidige gebouw van de biechtkapel was, toen. De zieken gingen direct na aankomst naar bed om er die dag ook niet meer uit te komen als we het verslag mogen geloven. Om uit te rusten van de reis waarschijnlijk. Het warme eten zal iedereen op bed genuttigd hebben. Zaal Paul bevond zich op de plek waar nu een wandelpromenade is tussen het gebouw Jean-Paul II en de Gave. In die tijd was zaal Paul een bedzaal met rond de 40 bedden met tussen de bedden een stoel ingeklemd. Geen kast of opbergruimte; de handdoeken en washandjes werden aan de stangen van het hoofdeinde van het bed gehangen [het onderwashandje werd binnenstebuiten gekeerd en de linkse handdoek was voor het onderlichaam], aan de stang van het voeteneinde van het bed werd een Brabants bont linnen bedzakje geknoot waar de medicijnen en de toiletartikelen in werden opgeborgen, en de kleding en overige persoonlijke bezittingen [waaronder een verplicht mee te nemen kroes of beker, want plastic of kartonnen bekertjes waren er niet] bleven in de koffer die onder het bed werd geschoven.

In de pad tussen de twee rijen bedden stonden een paar tafeltjes, en voor de verpleging was er aan het begin van de zaal een kleine kast.

Er waren nooit meer dan drie bedschermen aanwezig en het was een sport om op de eerste dag van de bedevaart zoveel mogelijk bedplanken ergens vandaan te toveren, want veel zieken lagen graag harder dan de matrassen zelf toelieten.

Aan de kopse kant van de zaal was een wasruimte met vijf wasbakken en er waren drie toiletten en een spoelhokje van minder dan een vierkante meter. In heel het oude acceuil [Asile] was niet meer dan één douchecel, maar die bevond zich bij de aumonerie en kon dus niet door de reguliere gasten worden gebruikt. Als de vrijwilligers in de verpleging al niet bedreven waren in bedwassing, dan werden ze dat in Lourdes wel!

Het aantal eigen rolstoelen dat meeinging naar Lourdes was zeer beperkt en ook de bedevaart zelf had geen rolstoelen beschikbaar voor acceuilgasten. Het vervoer geschiedde met de voiture [blauwe rijtuig met kap] of op de brancard. In die jaren lag het aantal brancardgasten tussen de 10 en 20%. Op iedere zaal op de begane grond waren 8 a 10 brancardgasten.

Voitures en de onderstellen van de brancards [trainglots] mochten en konden bijna ook niet op de zaal komen en dus waren er de chaises [de blauwe ijzeren zitstoeltjes met alleen achterwielen] waarmee zieken die niet konden lopen en die geen brancardpatient waren, vanaf de zaal naar de hal werden gebracht en daar overgezet werden in de voiture.

Brancards werden vanuit de zaal gedragen en buiten op het onderstel gezet.

Ook in de eetzaal geen voitures

Verwarming

Eten onder afdak en in eetzaal

Aankleding zaal

Kleding verpleging

Geen mannen op dameszalen doodzonde

Programma

Rooster

Grijze sluiers

Hoofdletters

Plakboek van zr Stallen

Eten

Lichtprocessie op zaal

Stadten

Carte malade

Kantoortje